

KEMAHIRAN ASAS

SARJANA & PHD ↪

Wan Abdul Rahim Wan Mohd Isa

PENERBIT PRESS
UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA

© Penerbit UiTM, UiTM 2023

Hak Cipta Terpelihara. Tidak dibenarkan mengeluar ulang mana-mana bahagian artikel, ilustrasi dan isi kandungan buku ini dalam apa juga bentuk dan dengan cara apa jua sama ada secara elektronik, fotokopi, mekanik, rakaman atau cara lain sebelum mendapat izin bertulis daripada Pengarah, Penerbit UiTM, Universiti Teknologi MARA, 40450 Shah Alam, Selangor Darul Ehsan, Malaysia.
E-mel: penerbit@uitm.edu.my

Penerbit UiTM adalah anggota
MAJLIS PENERBITAN ILMIAH MALAYSIA

Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan
Perpustakaan Negara Malaysia

Rekod katalog untuk buku ini boleh didapati
dari Perpustakaan Negara Malaysia

ISBN 978-967-363-872-7

Pereka Kulit Buku : Norfilzah Wahidon
Pereka Letak : Norfilzah Wahidon

Dicetak di Malaysia oleh: Pusat Percetakan UiTM
Kolej Pengajian Seni Kreatif,
Universiti Teknologi MARA,
40450, Shah Alam,
Selangor.

KANDUNGAN

<i>Prakata</i>	vii
<i>Senarai Rajah</i>	ix
<i>Senarai Jadual</i>	xi
BAB 1 Penghasilan Latar Belakang Penyelidikan	1
BAB 2 Penulisan Penyataan Masalah Dengan Jelas	3
BAB 3 Penulisan Penyataan Objektif Kajian	5
BAB 4 Penentuan Soalan Kajian	7
BAB 5 Penghasilan Hipotesis Kajian	9
BAB 6 Penentuan Skop Penyelidikan	13
BAB 7 Deklarasi Limitasi Penyelidikan	15
BAB 8 Penentuan Kepentingan Penyelidikan	17
BAB 9 Penentuan Sumbangan Penyelidikan	19
BAB 10 Penulisan Sorotan Kajian	23
BAB 11 Penghasilan Kerangka Konsep	27
BAB 12 Penentuan Kaedah Penyelidikan	31
BAB 13 Penulisan Kaedah Penyelidikan	35
BAB 14 Pelaksanaan Penjajaran Konstruktif	37
BAB 15 Penyusunan Susun Atur Bab	39

PRAKATA

Bismillahirrahmanirrahim.

Buku **40 Kemahiran Asas Penyelidikan Sarjana & PhD** adalah buku yang wajar dimiliki oleh pelajar atau calon pelajar yang bakal melanjutkan pengajian penyelidikan sarjana mahupun PhD. Buku ini memberi pendedahan awal supaya calon pelajar bersedia dari segi kemahiran asas yang diperlukan dalam penyelidikan sarjana dan PhD.

Walaupun terdapat kemungkinan bahawa pihak universiti mempunyai keperluan yang lebih spesifik ataupun pendapat yang berbeza mengikut bidang pengkhususan, namun buku ini menyediakan alternatif dan panduan tentang kemahiran asas yang diperlukan oleh pelajar dalam penyelidikan.

Harapan saya agar buku ini dapat menyampaikan panduan bermanfaat kepada pelajar dalam apa-apa jua bidang penyelidikan. Saya mendoakan kejayaan semua pelajar yang telah membeli dan membaca buku ini untuk menamatkan pengajian dengan jayanya dalam tempoh pengajian yang ditetapkan, seterusnya memberikan sumbangan berimpak tinggi kepada agama, bangsa, masyarakat, industri dan negara.

Aamiiin.

Wan Abdul Rahim Wan Mohd Isa

40 KEMAHIRAN ASAS PENYELIDIKAN

SARJANA & PHD

Buku **40 Kemahiran Asas Penyelidikan Sarjana dan PhD** adalah buku yang wajar dimiliki oleh pelajar atau calon pelajar yang bakal melanjutkan pengajian penyelidikan sarjana mahupun PhD. Buku ini memberi pendedahan awal kepada calon pelajar untuk bersedia dari segi kemahiran asas yang diperlukan dalam penyelidikan sarjana dan PhD, serta mampu memberikan alternatif dan panduan umum. Turut sesuai digunakan oleh pelajar yang tiada pengalaman dalam penyelidikan untuk mendapatkan pendedahan yang baik tentang perkara asas dalam penyelidikan.

Secara umumnya, buku ini ditulis mengikut fasa yang berbeza iaitu:

- (i) fasa sebelum pengajian,
- (ii) fasa semasa pengajian, dan
- (iii) fasa selepas peperiksaan lisan (viva).

Buku ini juga penting dalam membantu pelajar terutama dalam penyediaan kertas cadangan penyelidikan, penulisan tesis, pembentangan pelajar dan sebagainya. Sebanyak 40 kemahiran asas dalam penyelidikan sarjana dan PhD boleh diadaptasi atau disesuaikan oleh pelajar dalam bidang pengkhususan mengikut keperluan semasa pihak universiti.

Wan Abdul Rahim Wan Mohd Isa ialah Profesor Madya di Pusat Pengajian Teknologi Maklumat, Fakulti Sains Komputer dan Matematik, Universiti Teknologi MARA (UiTM). Beliau memiliki kelulusan Doktor Falsafah Sains dalam bidang Teknologi Maklumat daripada UiTM dan kelayakan sebagai Teknologis Profesional daripada Lembaga Teknologis Malaysia (MBOT). Beliau memegang jawatan sebagai Ketua Kurikulum Akademik dan Ketua Kumpulan Inisiatif Penyelidikan, Entiti Kecemerlangan Tier 5, Kumpulan Teknologi dan Pembelajaran Mudah Alih, UiTM. Beliau merupakan tenaga pengajar jemputan untuk Kursus Persediaan Ijazah Doktor Falsafah (PhD) (Sains Tulen dan Teknologi) di Insitut Tadbiran Awam Negara (INTAN) (2018, 2019 dan 2020).

